

door Jan de Groot

De honingopbrengst van een bijenvolk in een bepaald jaar hangt dikwijls af van een geslaagde zwermbehandeling. Lukt het ons niet in de zwermtijd het volk bij elkaar te houden en op tijd een nieuwe bevruchte koningin in het volk te krijgen, dan zal de honing oogst gering zijn. Bij de meeste methoden van zwermverhinderen moeten we beginnen met het zoeken en weg nemen van de koningin. En dat is nu juist een karwei waar veel imkers, en zeker beginnende imkers, de grootste moeite mee hebben. Nu heeft een van de leden van onze bijenhoudersvereniging De Langstraat, met name Chris Geurts, een goede methode bedacht om bijen te houden, waarbij het niet nodig is de koningin op te zoeken. Er wordt uitgegaan van een bijenvolk, dat midden mei een honingkamer en twee broedkamers bezet. Zonodig worden hiervoor bijenvolken verenigd. Onder de honingkamer ligt een moerrooster. Bij de eerste zwermtekens, als er al veel speeldopjes aangezet maar nog niet belegd worden wordt er met pijp of beroker enkele keren een matige stroom rook in het vliegkat geblazen. Na deze rookbehandeling bevindt de koningin zich vrijwel zeker in de bovenste broedkamer. Er wordt nu ook tussen deze twee broedkamers een moerrooster gelegd. Nu kan de kast negen dagen met rust worden gelaten en de koningin kan doorgaan met eieren leggen. In de onderste broedkamer zal veel gesloten broed uitlopen, maar op cellen met larfjes zullen waarschijnlijk geen redcellen aangezet worden, omdat de bijen de aanwezigheid van de koningin wel waarnemen. De negende dag wordt een raampje met jong broed in de onderste broedkamer gehangen, dat mag van hetzelfde volk zijn, maar ook van een ander volk waar we liever een koningin van kweken. De broedkamer met de koningin wordt nu op een separator boven op de honingkamer geplaatst. Is het volk zeer groot, dan moet er een tweede honingkamer bijgezet worden, want de vliegbijen uit de broedkamer boven de separator zullen afvliegen op het onderste deel. Om te voorkomen, dat de bijen naar de koningin gaan zoeken, doen we er verstandig aan, het vliegkat van de separator 24 uur gesloten te houden. Onder de separator voelen de bijen zich moerloos en gaan redcellen aanzetten op dat ene raam, dat wij ingehangen hebben. Boven de separator blijft de koningin doorgaan met eieren leggen. Vanaf de twaalfde dag na de laatste behandeling gaan we bij de onderste broedkamer luisteren naar tutende en kwakende koninginnen.

Worden die gehoord, dan breken we de doppen, laten eventueel nog een mooie koningin in het volk vrij. Nu laten we het volk drie weken met rust. In deze tijd gaat de jonge koningin op bruidsvlucht en in korte tijd begint zij te leggen. Het kan gebeuren, dat boven de separator te veel bijen komen en er daardoor misschien weer zwermgevaar met de oude koningin optreedt. In dat geval nemen we de separator even weg en leggen we er een moerrooster voor in de plaats. We geven even van bovenaf wat rook, zodat een teveel aan bijen door het rooster naar beneden gaat. Daarna leggen we de separator meteen weer terug. Na de derde week controleren we in de onderste broedkamer of de jonge koningin aan de leg is. Is dat het geval, dan kunnen we proberen in de bovenste bak de koningin te zoeken en te doden, en zetten we deze broedkamer weer op de bodemplank en is het volk weer tot een geheel verenigd. Is de jonge koningin wel aan de leg, maar kunnen we de oude koningin niet vinden, dan zetten we de broedkamer met de oude koningin toch terug. Dat gaat ook altijd goed. Is de bevruchting van de jonge koningin mislukt, dan wordt de broedkamer met de oude koningin ook teruggezet en we zullen zien, dat deze moeder nog best een jaartje mee kan. In een volgende aflevering zal ik alles nog eens met een schema en een tekening verduidelijken.

Even voorstellen.

Met ingang van dit nummer zal Jan de Groot de redactie van Bijen komen versterken. De heer de Groot is 64 jaar, imker vanaf zijn zeventiende en van beroep Mavo-leraar, o.m. biologie en bijenteelt. De heer de Groot heeft 30 volken, woont in Waalwijk en zal een nieuwe rubriek voor beginnende imkers gaan verzorgen. Op de foto de heer de Groot geflankeerd door J. Mous (l.) en F.P. Bohlmeijer (r.)